

נשיה בחוקיך

עלון שבועי על פרשת השבוע ועניני השעה
מתורתו של מרן פוסק הדור רבינו **נסים קרליץ שליט"א**
גליון מס' 144 • ויצא תשע"ז

ויקה מאבני המקום וישם מראשתיו (כה, יא)

עשאן כמין מרזב סביב לראשו, **שירא מפני חיות רעות** (רש"י, בשם מ"ר)

בטחון והשתדלות

בחובת הלבבות (שער הבטחון, הקדמה) כתב, ואם הוא בוטח על חכמתו ותחבולותיו וכח גופו והשתדלותו, הוא יתיגע לחנם וכוחו יחלש, לא יעלה בידו להשיג את חפצו ע"י תחבולותיו, וכו', ועל הבוטחים בה' נאמר (תהילים ל"ד י"א) כפירים רשו ורעבו לא יחסרו כל טוב, עיי"ש.

והנה אף שראינו הרבה גדולי ישראל שהיו עניים מופלגים, מ"מ נותנים להם מה שטוב להם, ומן הכפירים לומדים שאף שיש להם כח, עדיין אין זה סיבה שיהיה להם מה לאכול, ועל כרחך שאין זה תלוי אלא בקב"ה ולא בשום דבר אחר, וכן הוא בדורשי ה' שלא יחסרו כל טוב, שמה שנותנים להם זה הטוב להם, ואם הם רעבים הוא מפני שהקב"ה רוצה את העבודת ה' שלהם דרך רעב, ולהם זה טוב מפני שיש תועלת להם, וזה הפירוש שדורשי ה' לא יחסרו כל טוב.

בחזו"א (ספר אמונה ובטחון) כתב, מעשה שאדם עושה השתדלות, ובאמת מצד השכל אין זה השתדלות המועלת, אלא כיון שאין רואה לפניו שום מוצא אחר שעושה מה שבידו לעשות, הוי חסרון בבטחון. ועל פי זה כתב לבאר הא דנתבע יוסף אמאי ביקש משר המשקים, והיינו משום שהם רהבים ולא יעשו טובות, וא"כ אין זה השתדלות מועלת, אלא הבאה מחמת יאוש ועושה מה שבידו לעשות, עיי"ש.

ועל כן אותם שנמצאים במצב כספי קשה והולכים וקונים כרטיס הגרלה הוי חסרון בבטחון, דהא באמת אין הגרלה השתדלות המועלת על פי השכל שאין כאן הסתברות שירויה, אלא רק בגדר אולי, וכעין 'אם לא יועיל לא יזיק' כיון שעלות הכרטיס קטנה, וא"כ אמאי קונה זאת, אטו יחסרו למקום דרכים ליתן לו המגיע לו, שהוא צריך להמציא לו דרך שישלח לו ע"י הגרלה.

ומה שכתוב **ביעקב שלקח מאבני המקום וישם מראשותיו מפני החיות**, אע"פ שעדיין יכולים לבוא מצד מרגלותיו, אפשר שמ"מ היה מועיל לאיזה סוג חיות, ובזה כלפי הסוג חיות האלו עשה השתדלות מועלת, וכן בעלמא אם יש איזה פרט מן הצרה שבשבילה ההשתדלות מועלת, יש לעשותה.

עוד ענינים:

א. אחרי גניבה, אין זה סיבה לחזק את מנעולי הבית ויכול להשאירם כרגיל, אלא צריך להזהר בדברים הנצרכים לזהירות.

ולענין להשאיר מפתח בחדר מדרגות, יש לחפש אחר איזה חור ולא להשאיר במקום העולה על הדעת ששם אפשר לחפש, דמ"מ אחר גניבה נזהרים עד שמתעייפים.

ב. הא דכתוב במשלי (ג, לא) אל תקנא בחמס, ופירש דהעושר הבא ע"י חמס, אע"פ שבאמת אם לא היה מגיע לו לא היה לו, מ"מ כיון שבא לו ע"י חמס אין לייחס לזה כל חשיבות אלא זוהי מציאות של חמס.

ג. כמדומה שאמר החזו"א כי עצם הדבר להיות מנוי בקופת חולים שהוא כעין ביטוח מראש לרפואה, תלוי בכל אחד כפי מדרגתו בבטחון.

ד. ההתעסקות ברפואה כשצריך לכך, הנהגה שראינו אצל רבותינו החזו"א והגר"ז שלא נשתהו מלקיים הרשות שנתנה לרופא לרפאות, אלא היו מזוזין זה. ומה שמוסרין בשם הגר"א הוא על פי שיטת הרמב"ן, אבל בדורותינו ראינו ההנהגה להזדקק להם, גם לעצמם וגם לאחרים, ודרך הרמב"ן היא לא בשביל הדור שלנו, והגר"א אמר שהרופאים לא נבראו אלא בשביל הגויים.

ה. מה שכתב רבינו יונה דאסור לירא מן הצרות וז"ל, (שע"ת ש"ג, ל"ב), כי תצא למלחמה וגו', וראית סוס ורכב עם רב ממך לא תירא מהם (דברים כ' א), הוזהרנו בזה שאם יראה האדם כי צרה קרובה, תהיה ישועת ה' בלבבו ויבטח עליה וכו', עיי"ש. היינו שלא ייקא מן הצרה בעצמה, אבל שפיר מותר וצריך לירא מן העונש שרואה שמביא הקב"ה עליו, אמנם פחד זה שמפחד מן העונש, אינו מביא אלא לעבודת ה', שמזדרז בעבודת ה'. ולעצם יכולת הישועה הוא כמו קודם שבאה הצרה. (חוט שני)

בס"ד, חשוון התשע"ז

הוראות למעשה

ע"פ פסקיו של מרן פוסק הדור שליט"א

וכפי שהתבררו בשיעורו של חתדב"נ מורינו הגרמ"מ לובין שליט"א

דגים קפואים עם עור

(כגון סלומון, נסיכת הנילוס, אמנון – מושט)

מיובאים מחו"ל ונשלחים לארץ ע"י בעלי המפעלים הגויים, כאשר הדג חתוך או פרוס וללא ראש ("פילה"). במפעלי הייצור בחו"ל לא קיימת השגחה בשעת הייצור, כך שלמעשה לא נבדקים הדגים הנשלחים אם אכן יש בהם סימני טהרה (אמנם יש הכשרים שבודקים סימני טהרה במספר דגים בודדים כ"מדגם", מתוך אלפי דגים שבאותו פס יצור).

לכן חובה על כ"א בעצמו, לבדוק כל דג ודג שאכן יש בו סימני טהרה, ואין להסתפק בטביעות עין כשהדג חתוך או ללא ראש (טביעות עין מועילה רק כאשר הדג שלם ועם ראש).

במטבחים, מוסדות, אולמות, קיטרינג, וכיוצ"ב

יש לוודא, שהמשגיח במקום בודק על דג ודג שאכן יש לו סימני טהרה, ולא מסתפק בטביעות עין בדג חתוך וללא ראש (יש לתאם זאת כבר בשעת ההזמנה).

בחנויות דגים

על הלקוח לוודא בעצמו שיש על הדג שקוונה, סימני טהרה (או שנבדקו כדין ע"י אדם נאמן שיודע שסומכים עליו) קודם הטחינה או הפריסה.

בדיקת סימני טהרה ע"י ועדות הכשרות

יש לברר אצל הנאמנים בדבר, שאכן בדיקתם מדוקדקת לבדוק כל דג ודג כהלכה (דהיינו, שבדקו בכל דג ודג סימני טהרה, או שנבדק ע"י טביעות עין אך רק כשהדג שלם, ועם ראש), כפי שנאמר במכתבם של גדולי ההוראה שליט"א מחודש אלול תשע"ו.

(הוראות אלו נערכו ע"י ב.ש.)

פרטים נוספים ניתן לשמוע

ב"קו מידע והכוונה לבדיקת סימני טהרה בדגים" 0722-722-360

הקו מעודכן לעיתים קרובות לשמיעת הודעה קודמת יש להמתין או להקיש 4